

vico — veljavnost njegoviga jezika — brez ktere prave in postavne svobode nikdar ne bo. Žali bog! de je še veliko tacih ljudi, ki se iz dolziga spanja zbuditi ne moremo, de po vstavi jim podane in ponujane pravice rajši od se pahajo, kakor de bi se jih poslužili. *) E. St.

Iz Ljubljane.

Vredništvo Novic je dobilo naslednji sostavek za natis v Novice. Že po tiskarnih postavah se ne moremo braniti, razjasnjenje gosp. patra v „Novice“ djati; še rajši ga pa zató vzamemo, ker ta govor kaže, de je pridigar pretečeno nedeljo (17. marca) vse bolj prepričan bil od velike dobrote železne ceste, in je to clo očitno izgovoril. Pismo, ki smo ga od nekiga časti vredniga gospoda prejeli, se takóle glasi:

Kér so „Novice“ hvale vredno vselej očitno hvale, očitne napčenosti pa tudi očitno grajale, vedno pa za resnico se potegovale, ne bojo branile razjasnjenja zastran tiste pridige, od ktere so poslednjikrat povedale, de je neki pater pri Franciškanarjih železnico „hudičevo delo“ imenoval. Pridigar je pretečeno nedeljo v očitnim govoru to reč takole razjasnil:

„Preden danes keršanski nauk začnem, se mi potrebno zdi, še enkrat od železne ceste v misel vzeti. Pričakoval sim sicer, de se bo od tega morebiti mnogo govorilo; (zakaj? —) vunder pa nisim mislil, de se bodo moje besede napak zastopile in obračale. Kér se je pa to zgodilo, kar mi zlo težko dé, in so mi clo Ljubljanski slovenski časniki besede podtaknili, ki jih nisim govoril, za svojo dolžnost spoznam, zavoljo hudiga, ki bi iz tega utegnilo priti, na to odgovor dati. Ni res, kar vi, ljubi poslušavci, ki ste me zvesto poslušali, vsi lahko spričate, de bi bil jez rekel, kakor Ljubljanski časnik „Slovenija“ pravi, de je Bog hudiča v Englonď poslal, de je ljudem v misel dal, železno cesto narediti, ampak le to sim rekel, de so jo na Angleškim znajdli. Ravno tako tudi ni res, kar „Novice“ pišejo, de bi bil jez železnico „hudičevo delo“ imenoval. Ko bi bil pa vunder kdo moje besede od *hudiča*, kterimu je Bog oblast dal Joba skušati**), s železnico združil in jo za hudičevo delo imel, in bi morebiti po tim takim clo, kakor „Novice“ prav opomnijo, mislil, de bi železnico brez greha poškodovati smel, takimur krive misli odvzeti, očitno (danes) rečem: *de je železnica imenitna in od več strani koristna znajdba človeškiga uma, in njo poškodovati bi bila velika pregreha zoper cesarsko, cerkvéno in božjo zapoved.*“

*) V 10. listu »Slovenske Č bele« beremo v ravno tem oziru med drugimi rečmi tole: »Zvedili smo, da je g. Dominkuš voljen in pripravljen Slovencem uradno slovenski odpisavati, da pa Slovenci njegovega okrožja za slovenske pisme ne marajo.

Da kmeti za slovenske pisme ne marajo, se mora dolgi in terdi nekđajni beričovladi pripisati, katere so se privadili, kakor ptica po dolgoletni ječi na svojo kletko. Treba bo toraj še veliko stergati in piliti na Slovencih, pred ko se bo slovenska svitlost prikazala. — Čez to nemarnost kmeta, katero Nemci »gesunden Sinn des Landmannes« imenujejo, se na več krajih duhovniki tožujejo, pa jo sami najbolj podpirajo. — Gđ. duhovniki dobivajo od uradov nemške dopise, da bi jih svojim Slovencem ob nedelji ali prazniku slovenski preklicali. Imamo pravico terjati, da bi se jim taki dopisi v slovenskim jeziku pošiljali —, ali rajši se sami za prestavljavce takih pisem postavijo, ko pa de bi nevednim z dobrim izgledam naprej svetili.

Terjajte toraj vi najpred, kar vam gre in kar želite za sebe, in bote vidili, da bodo tudi kmeti za vami se ravnali.«

**) Job in železnica?!

Novičar iz mnogih krajev.

Cesar so poterdili 1. sušca za Horvaško in Slavonsko deželo začasno sodnijsko napravo, ki je enaka tisti, ki je v družih deželah avstrijanskiga cesarstva vpeljana, in ktera razpada 1) v kantonske sodnije, 2) v deželne sodnije, 3) v višji deželno sodnijo v Zagrebu in 4) nar vikši sodnistvo na Dunaji. — Nekdo je zrajtal, de gruntni davk, ki je po začasni postavi zdej tudi na Ogerskim, Erdeljskim, Serbskim, Horvaškim in Slavonskim vpeljan, bo vergel na léto 12 milijonov gold. — V Pražkim uradnim listu je nekdo novico oznanil, de ban Jelačić bo „Obersthofmeister“ presvitliga cesarja; ali bo pa zraven te službe tudi ban Horvaski ostal, ni vedil povedati. — Vojni minister Giulaj, ki je v nedeljo popoldan skozi Ljubljano šel, se je podal na Laško, ogledat primorske terdnjave. — Nar veči in nar krasniši kolodvor (Bahnhof) avstrijanske železnice bojo zidali v Terstu, kamor je minister Bruck, ki za Teržačane posebno skerbi, že komisijo poslal, de naj poišejo nar pripravniši mesto za kolodvor, kteriga podstavni kamen bojo cesar sami položili, in potem se bo berž zidanje začelo. — Radecki se je spet ozdravil. Unidan smo brali, de ta slavni mož ima 32 redov (Orden) in je častni mestnjan od 26 mést. — Na železnici čez goro Semering, ki loči Estrajh od Štajarskiga, spet dela 3000 delavcov. — Že je 8600 Ogrov iz poprejšnje ogerske armade v avstrijanski armadi uverstjenih. — Ni davnej kar je v Parizu nek žganjopivc, Pohard po iménu, strašno smert storil. V žganjarji je namreč z nekim tovaršem stavil, de si upa gorečo svečo požreti. Komej pa prinese svečo k ustam, se vžgè plamen v njem, in mahoma se na tla zvali. O pol ure je bil vés — razun glave — oglje in pepel! Žganje je v njem goreti začelo, in po njem je bilo. — V Parizu se je unidan še bolj „kunštna“ zamaknjena oglasila, kakor je naša Krajnska bila. Ta Francoznja je očitno v časopisih napovedala, de vsaki dan od 11. do 5. ure popoldan bolnike ozdravlja, ženitve sklepa, erbšine razodeva in več družih prihodnjih reči prerokuje! To je saj kaj za take, ki hočejo — osleparjeni biti. — Nar važniši prigodba v politiskih rečeh pretečeniga tedna se je zgodila v Parizu. 10. dan sušca so bile namreč na Francozkim nove volitve za poslance v francozki deržavni zbor namest 30 tistih poslancov, ki so se lani ondašnje prekucije vdeležili in so jo potem pobegnili ali pa v ječo djani bili. Vse je bilo radovedno, kakšni namestniki se bojo zdej namest unih volili — in pred nekimi dnevi so prinéšli Parižki časopisi nepričakovano novico, de so v Parizu 3 poslance izvolili enaciga duha, kakor so spredniki bili. Če bojo po deželi izvoljeni 27 poslanci tudi te verste, bo huda v deržavnim Francozkim zboru in za Napoljona! — Ravno s to novico je prišla iz Pariza tudi ta novica, de bojo papež na velki četertek v Rim prišli. Avstrijanski, Napolitanski in Španjski vojaki bojo združeni s Francozki takó dolgo v Rimu ostali, dokler ne bo iz Španjskih vojakov Papežova straža napravljena, ktera bo namestovala njegovo poprejšno Švajcarsko stražo. — Na 20. dan t. m. je poklicala Prajzovska vlada en kos nemškiga zbora v Erfurt. Tolikor, kolikor je dal predlanjskim nemški zbor v Frankobrodu govoriti, ne bo dal létas Erfurški, ki je le en kos nemške celíne, po volji Prajzovskiga kralja!

Današnjimu listu je pridjan 12 dokladni list.